

Postoje veřejnosti před komunálními volbami

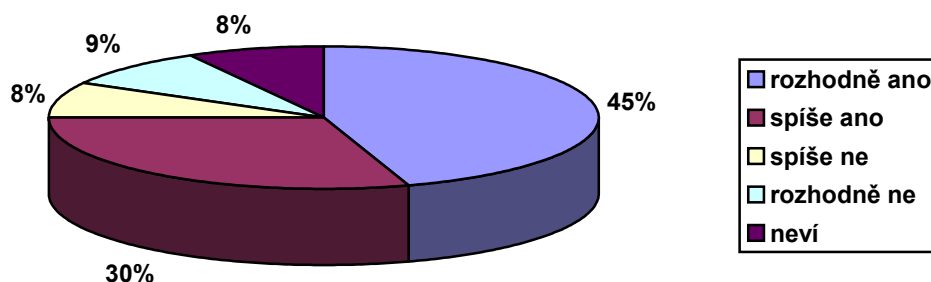
Technické parametry

| | |
|---------------------------|--|
| Výzkum: | <i>Naše společnost 2002</i> |
| Otázky: | <i>PV.26b, PV.27b, OR.6b</i> |
| Termín terénního šetření: | <i>23. – 30. 9. 2002</i> |
| Počet respondentů: | <i>1039</i> |
| Reprezentativita: | <i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i> |
| Výběr respondentů: | <i>kvótní výběr</i> |
| Zveřejněno dne: | <i>17. října 2002</i> |
| Kód tiskové informace: | <i>pv21017a</i> |
| Zpracoval: | <i>Jan Červenka</i> |

V rámci šetření Naše společnost 2002 jsme pozornost soustředili i na nadcházející komunální volby a na postoje veřejnosti, které s těmito volbami souvisejí.

Jedním z témat, které se u příležitosti komunálních voleb v průzkumech tradičně objevují, je případná volební účast.¹

Graf 1 – Účast v komunálních volbách 2002



Z výsledků zachycených v grafu 1 vyplývá, že rovné tři čtvrtiny dotázaných (75 %) se podle vlastních slov hodlají voleb do místní

¹ Otázka: „**Na začátku listopadu se budou konat volby do místních zastupitelstev. Půjdete volit? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne nebo nevíte?**“

samosprávy zúčastnit, přičemž 45 % uvedlo, že se jich rozhodně zúčastní. Naopak jen 17 % respondentů předem deklarovalo svoji neochotu jít ke komunálním volbám, dalších 8 % odpovědělo, že neví.

Tabulka 1 – **Deklarovaná a skutečná volební účast při komunálních volbách (%)**

| 1994 | | | 1998 | | | 2002 |
|----------------------|---------------------|-----------------------|----------------------|---------------------|-----------------------|---------------------|
| půjde volit říjen | volby skutečnost | byl volit prosinec | půjde volit říjen | volby skutečnost | byl volit prosinec | půjde volit září |
| 74 | 62,3 | 75 | 70 | 45,02 | 68 | 75 |

velikost náhodné statistické chyby činí +/-3 procentní body

Zajímavé srovnání s předchozími komunálními volbami v tomto ohledu nabízí tabulka 1, ve které jsou zachyceny jak výsledky tehdejších průzkumů uskutečněných před volbami a následně po volbách, tak skutečná volební účast. Z těchto údajů vyplývá, že podíl respondentů vyjadřujících odhodlání zúčastnit se voleb oproti minulým volbám lehce narostl na úroveň, již dosahoval v době komunálních voleb v roce 1994. Jak dále ukazuje tabulka 1, před volbami deklarovaná ochota jít k volbám prozatím vždy velmi dobře korespondovala s povolebními prohlášeními ohledně vlastní volební účasti, přičemž obojí vždy patrným způsobem převyšovalo skutečnou volební účast.

Tyto rozdíly, které byly výrazně větší v roce 1998 než v roce 1994, padají na vrub jednak skutečnosti, že šetření jsou prováděna formou dobrovolných interview, což fakticky znamená, že část populace, která odmítá poskytnout rozhovor, je pro výzkumy tohoto typu prakticky nedostupná, a jednak toho, že mnozí respondenti mají v podobných výzkumech a u podobných otázek, jako je právě volební účast, tendenci k určité autostylizaci, respektive k tomu, že neodpovídají zcela upřímně a podle pravdy, jestliže mají pocit, že pravdivá odpověď by je mohla z pohledu druhých nějakým způsobem snižovat.

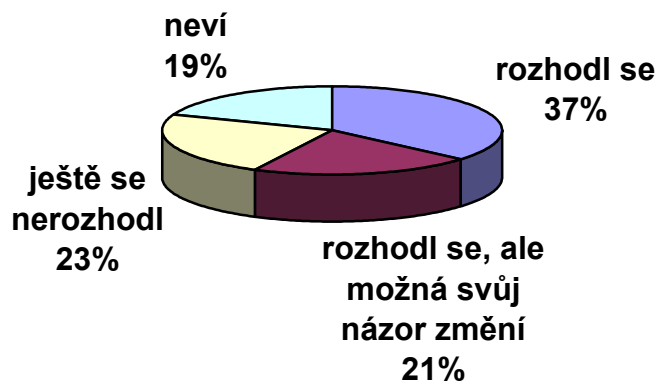
Druhý faktor se zřejmě velmi silně projevil právě v posledních komunálních volbách, přičemž zdaleka největší rozdíly mezi šetřením a skutečností se objevovaly ve velkých městech, zatímco v menších sídelních jednotkách, kde je zároveň tradičně o komunální volby větší zájem, byla odchylka průzkumu od skutečné volební účasti jen relativně malá.

Po zkušenostech z roku 1998 tak lze jen těžko odhadnout, jaká bude skutečná volební účast v nadcházejících volbách. Výsledky naznačují, že by mohla být o něco vyšší než posledně, ovšem trend dlouhodobě klesající volební účasti, který se výrazně promítl i do červnových voleb do PS, stejně jako v čase patrné posilování sklonu k autostylizaci jedinců v podobných případech tuto možnost poněkud zpochybňují.

Větší ochotu jít k volbám vyjadřují zejména lidé s dobrou životní úrovní, s vyšším dosaženým vzděláním a stoupenci ODS. Naopak volební neúčast výrazně častěji deklarují lidé, kteří by se nezúčastnili ani případných voleb do Poslanecké sněmovny.

Kromě ochoty k případné volební účasti jsme v šetření zkoumali, zda jsou lidé již rozhodnutí, koho budou v nadcházejících komunálních volbách volit.²

Graf 2 – **Volební rozhodování v komunálních volbách 2002**

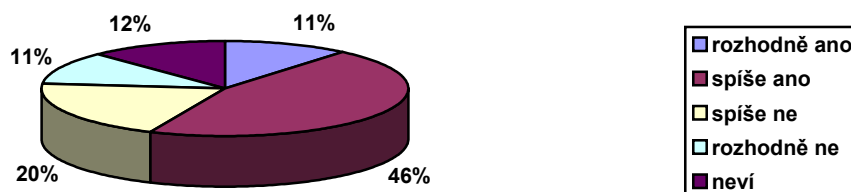


37 % respondentů je podle vlastního vyjádření již pevně rozhodnuto, komu dají ve volbách svůj hlas, dalších 21 % je pak rozhodnuto s tím, že ještě může svůj názor změnit. Prozatímni nerozhodnost v otázce volby vyjádřilo 23 % dotázaných, zbylých 19 % to pak prozatím nedokáže jednoznačně posoudit.

Relativně častěji mají jasno v otázce nadcházející volby zejména příznivci KSČM a ODS.

V rámci šetření byla rovněž zjišťována důvěra ve starostu či primátora obce nebo města, ve kterém respondent žije.³

Graf 3 – **Důvěra starostovi, primátorovi**



² Otázka: „**Už jste se jednoznačně rozhodl, kterou stranu či které kandidáty byste v těchto volbách volil?**“

³ Otázka: „**Řekl byste, že důvěřujete svému starostovi, primátorovi?**“

Výsledky ukázaly, že svému starostovi či primátorovi důvěřuje 57 % občanů, zatímco nedůvěru k němu má 31 %. Lze říci, že tento výsledek se prakticky shoduje s důvěrou v obecní zastupitelstvo, která v posledním šetření uskutečněném v koncem února 2002 činila 59 % při 27 % nedůvěřujících.

Větší důvěru ve svého starostu či primátora mají dotázaní s dobrou životní úrovní, respondenti spokojení se současnou politickou situací a ti, kdo hodlají přijít ke komunálním volbám. Zvýšený podíl nedůvěřujících se objevil ve větších městech, zvláště těch s populací nad 100 tisíc obyvatel.